

Gemeente verbiedt boer droomhuis te bouwen

'Klassiek landhuis past niet in polder'

door Pieter van Erven Dorens

DRONTEN • Een mooi groot landhuis in klassieke stijl, dat is wat melkveehouder Jan Sebus Berghorst wilde laten bouwen voor zijn stallen in Dronten. Een commissie van geleerde architecten stak daar een stokje voor. „Ze vinden dat je in de Flevopolder, waar tot de jaren vijftig alleen maar water was, geen huis in negentiende-eeuwse stijl mag bouwen.”

De 45-jarige boer is een rechtszaak gestart tegen de gemeente om alsnog zijn droomhuis te mogen bouwen. Hij is met zijn vrouw en vier kinderen, waarvan de jongste vijf is, uit hun jaren zestig woning op het boerencomplex gegroeid. „Onze kinderen zitten nu heel erg krap.”

Het gewraakte gebouw is ontworpen in de stijl van een 19-eeuws neoclassicistisch landhuis, zoals je die op veel plaatsen in Nederland kunt tegenkomen. Die van Berghorst moet drie verdiepingen hoog worden, met ruim 400 vierkante meter vloeroppervlak en een 'Romeins' portiek met gestileerde pilaren.

Stallen

Berghorst is een van de grootste melkveeboeren van Nederland, met ruim duizend koeien en zeshonderd stuks jongvee op meerdere locaties. „Een koe produceert ongeveer tienduizend pakken melk per jaar. Dan komt hier dus tien miljoen liter vandaan”, rekent Berghorst voor, bij een kop koffie in het kantoortje bij zijn drie stallen. Een vierde is in aanbouw.

Het gaat hem financieel redelijk, ondanks alle tegenwind en regeldruk. „In de Flevopolder heb je gelukkig geen stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden. Er is hier ook geen mestoverschot. Sterker nog, we zouden er best wat melkveehouders bij kunnen hebben”. De boer vertelt dat hij met zijn koeien een soort kringloopsysteem vormt met de lokale akkerbouwers. Hij levert de mest, zij veel van het

Het neoclassicistische ontwerp dat door de gemeente werd afgewezen.
FOTO FRISO WOUDESTRA ARCHITECTEN

voer. „De koe is zeg maar de spil in de hele keten.”

Drie jaar geleden nam hij de vermaarde 'retro-architect' Friso Woudstra in de hand. Woudstra is gespecialiseerd in landhuizen en villa's in neoclassicistische stijl, jugendstil en de stijl van de Amerikaanse architect Frank Lloyd Wright. Al 1400 vaak kapitale panden en buitenplaatsen zette Woudstra neer.

Bewoners zijn er dolgelukkig mee, maar veel 'deskundigen' kijken er op neer en zien liever moderne bouwsels. „Die zijn soms best mooi, maar snel gedateerd”, zegt Woudstra. Hij bewoont zelf een gerestaureerde buitenplaats op een landgoed van 22 hectare in het Gelderse Vorden.

De welstandscommissie weigerde dus zijn ontwerp voor Berghorst. „De neoclassicistische architectuur en de associatie met een voornaam landhuis mist naar het oordeel van de commissie een belangrijke relatie met het polderlandschap”, zo citeert Berghorsts advocaat uit de afwijzingsbrief in haar beroepschrift.

Frank Lloyd Wright

Om toch een vergunning te krijgen, diende Woudstra een ontwerp in met precies dezelfde maten, maar nu met een gevel in de stijl van Frank Lloyd Wright. „Die werd wel goedgekeurd. Alsof Frank Lloyd Wright wel

Jan Sebus Berghorst, een van de grootste melkveehouders van Nederland, mag bij zijn stallen geen klassiek landhuis neerzetten.

FOTO'S ALDO ALLESSIE

uit de tijd van de Flevopolder is. Hij is in 1959 overleden, nog voordat in Dronten ook maar één huis stond. Beide stijlen zijn dus anders dan de jaren '60 en '70-stijl van de polder”, constateert Woudstra.

Second opinion

Op verzoek van Berghorst, die vasthield aan zijn favoriete huis, diende Woudstra na de vergunningverlening een verzoek in om de gevel alsnog te wijzigen naar de neoclassicistische stijl. Er werd een second opinion gevraagd bij twee andere welstandcommissies. De een was voor, de ander tegen. Dronten bleef bij zijn afwijzing. Woudstra: „Hoewel we ook hebben aangetoond dat zulke huizen al in de polder staan. Maar ze zeggen dat ze die 'fout' niet willen herhalen.

Nou, ik heb wel vaker weerstand meegemaakt, maar dit slaat alles. Ik begrijp er helemaal niets van. Het is echt flauwekul, puur een prestigekwestie.”

Nog onbekend is wanneer de zaak voor de rechter dient. Kan boer Berghorst zich niet beter neerleggen bij de Amerikaanse gevel? Berghorst schudt zijn hoofd. „Tja, we wilden gaan bouwen toen de kinderen aan het opgroeien waren. Nu zijn een paar zo misschien het huis uit. Eerst wilden we voor onszelf bouwen, nu bouwen we maar voor ons nageslacht.”

'Onze kinderen zitten nu heel krap'

Architect Friso Woudstra begrijpt er helemaal niets van.

COLUMN

MARTIN
VISSER

Wantrouwen

Knettergek worden ze ervan. Regeltjes, regeltjes, regeltjes. Ondernemen is zo langzamerhand niet leuk meer, bleek op een bijeenkomst van een ondernemersclub waar ik deze week was. Al die ondernemers maken zich natuurlijk druk over de politieke toestanden in Nederland, maar vooral over die oeverloze regeldruk worden ze pas echt nijdig.

„Ik ben blij dat ik al over de vijftig ben”, verzuchtte een ondernemer tijdens de naborrel. „Want ik weet niet of ik nu nog wel een bedrijf zou willen beginnen. Weet je hoelang het duurt om als ondernemer een bankrekening te openen? Weken!”

Uit alle mkb-barometers blijkt dat regeldruk fier bovenaan staat in de lijst ergernissen. De jaarlijkse enquête van werkgeversorganisaties VNO-NCW en MKB-Nederland laat zien dat regeldruk voor 30 procent van de ondernemers een heel groot knelpunt is, voor 31 procent een groot knelpunt en voor nog eens 20 procent enigszins. Opgeteld: 81 procent van de ondernemers die tabak hebben van de regelbrij in Nederland.

Voorbeelden te over. Een projectontwikkelaar die voor de gemeente een duur geluidsplan moest laten opstellen, terwijl zijn project *in the middle of nowhere* komt. Niemand die überhaupt last kan hebben van geluid. Een interim-

Ondernemers worden knettergek van regels

bureau dat door gemeenten de deur wordt gewezen omdat ze het te spannend vinden om met zzp'ers te werken nu de regelgeving zo onduidelijk is geworden. Een bouwer die huizen opleverde waar niemand mag gaan wonen vanwege een hagedis. De kopers hebben nota bene hun sleutel al.

Roep het woord 'regeldruk' in een bijeenkomst met ondernemers en de zaal ontploft. Was dit altijd al zo in Nederland? Nee, dit is iets van de laatste tien, vijftien jaar. Natuurlijk moet de overheid zo nu en dan aan zelfreiniging doen. Jaren geleden maakten VVD'ers Gerrit Zalm en Robin Linschoten zich ook al hard voor schrappen van regels. Maar de laatste jaren is het van kwaad tot erger gegaan.

„Ik had eerst een gloeiende hekel aan ambtenaren”, zegt een aanwezige. „Inmiddels ben ik gaan inzien dat zij ook maar onderdeel zijn van een systeem. Ze kunnen vaak niet anders, bang om fouten te maken.” Daar zit de crux. Ambtenaren zijn onderdeel van een systeem van wantrouwen. Het type wantrouwen waardoor ook politici bevangen zijn. Als je elkaar niet meer vertrouwt, als de overheid haar burgers niet meer vertrouwt, dan wil je alles dichtregelen. Dan minimaliseer je risico's door alles in regels en vergunningen te vangen.

Daar spelen wij als samenleving ook een rol in. Want accepteren wij het nog dat er af en toe iets mis gaat? Of moet de verantwoordelijke dan meteen aan de hoogste boom? Daar krijg je risicomijdend gedrag van. Je ziet het in de afhandeling van de toeslagenaffaire. Ambtenaren zijn als de dood dat ze per ongeluk iemand te veel compenseren, wetende dat dat leidt tot een nieuwe politieke rel. En dus gaat alles tergend traag om alle risico's uit te sluiten.

Politici en ambtenaren verschuilen zich liever achter regels dan dat ze mensen met vertrouwen benaderen. Als deze tendens niet te keren is, loopt ondernemend Nederland volledig vast.